

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๕

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๕ มีหลักการเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ สมควรปรับปรุงให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้สะดวกและมีความเหมาะสมมาก ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีและนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คนเพื่อพิจารณารายละเอียด ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมพิจารณาในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตรา และในวาระที่สามลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนที่ ๑๓ ก วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ หน้า ๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรปรับปรุงให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้สะดวกและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๕ มีบทบัญญัติ ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามความหมาย (มาตรา ๔)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ประธานท้องถิ่น” หมายความว่า ประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภากรุงเทพมหานคร สภาเมืองพัทยา และสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๓. กำหนดให้การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่เป็นการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

๔. ผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ต้องเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น อยู่ในวันที่ยื่นคำร้องเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๘ และต้องไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อรวมกันจำนวนไม่น้อยกว่าสามพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายหลังจากที่สภาท้องถิ่นนั้นสิ้นอายุหรือถูกยุบครั้งล่าสุด แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า (มาตรา ๗)

๕. การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ยื่นคำร้องต่อประธานสภาท้องถิ่นมีรายละเอียดเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๖. ผู้ที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นสามารถแจ้งความประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๘ (๒) หรือให้ช่วยดำเนินการให้มีการเชิญชวนให้ร่วมเข้าชื่อตามมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ได้โดยยื่นคำร้องต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมายให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ตามความประสงค์ของผู้ร้อง (มาตรา ๙)

๗. ห้ามมิให้มีการแก้ไขหลักการหรือข้อความในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น เว้นแต่เป็นการแก้ไขข้อความที่ผิดพลาดที่มีใช้สาระสำคัญในระหว่างการเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติท้องถิ่น (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้ประธานสภาท้องถิ่นรับคำร้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๘ แล้วให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของพระราชบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน และให้ดำเนินการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นต่อสภาท้องถิ่นตามข้อบังคับการประชุมท้องถิ่นโดยเร็ว

พร้อมจัดให้มีการปิดประกาศร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นและรายชื่อผู้เข้าชื่อไว้ ณ ที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น (มาตรา ๑๑)

๙. กรณีที่ประธานสภาท้องถิ่นหรือปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมายได้ตรวจสอบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เสนอมานั้นเป็นร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาให้คำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องตามมาตรา ๘ (มาตรา ๑๒)

๑๐. ผู้กระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้มีกำหนดไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง (มาตรา ๑๕)

๑๑. การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการแล้วตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๗)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกต/จัดทำ